

Kurtide „emakeel” – viipekeel

Võib öelda, et kurtidele on viipekeele omandamine elutähtis, teisiti ei saa. Vaid üksikud kurdid saavad viipekeele hakka, üritades rääkida. On hea, et tänapäeval väärtustakse viipekeelt kõrgelt, seda erinevalt 19.–20. sajandist. Tol ajal keelustati mitmel pool kurtide koolides viipekeele kasutamine. Ma ei suuda isegi ette kujutada, kuidas see võimalik oli. See oli kindlasti lastele piinarikas, eriti neile, kes ei saanud ainult rääkimise abil hakkama. Neile ei antud ka piisavat haridust nagu praegu. Kord oli nii karm, et koolis viipekeele kasutamise eest lapsi isegi karistati. Õnneks on tänapäeval situatsioon teistsugune, kuigi mõnes riigis (nagu näiteks Bulgaarias) ei lubata endiselt viipekeelt kasutada. Loodetavasti muutub ka nende inimeste olukord peagi paremuse poole.

Tavaliselt esitavad need, kes ei tea viipekeelest midagi, alati küsimuse: „Kas viipekeel on igas riigis ühtne?” Viipekeel on nagu iga riigikeel – see iga riigi viipekeel on erinev. Sellegipoolest on need erinevused alati huvitavad ja kaasahaaravad. Minu meelest meil veab, et saame kergemini suhelda teiste riikide kurtidega, hoolimata võõramaa viipekeelest. Sest viipekeeles kasutatakse näoilmet, käsi, ülakeha, žeste jne. Nende abil saame aru, millest räägitakse. Näiteks kuuljate maailmas on võimalik aru saada inimese näo ja käitumise järgi, kas ta on vihane või rõõmus. Samamoodi saame meie, kurdid, aru teiste maade viipekeelest.

Veel üks huvitav sarnasus on viipekeele ja kuuljate keelekasutuse vahel. Siseriigis ei ole ka viipekeel üht-

ne nagu tavakeelgi, näiteks Tallinnas, Tartus, Setumaal, Saaremaal jne räägivad kuuljad inimesed erinevalt ning kurdid viipelevad erinevalt.

Hiljuti avastasin, et kurdid ja kuuljad mõtlevad omamoodi – kurt viipekeeles ja kuuljad oma keeles. Isegi kui mõtlen, siis viipekeeles, mitte sõnade abil, sama käib unenägude kohta – unenäos tundub, et maailmas elavad ainult kurdid, mitte ühtki kuuljat.

Minu arust on viipekeelt õppida kerge, sest see ei nõua õiget lauseehitust nagu eesti keele puhul, näiteks ei pea kasutama sidesõnu „et” või „nii” jne. See seletab ka, miks kurtidel tekib raskusi eesti keeles kirjutamisega. Mulle meeldib ühe tuttava ütlus – „kuulja saab viipekeelt õppida iga hetkel, aga kurt ei saa kunagi rääkimist selgeks (näiteks õigesti hääldama jne)”.

Kui teil tekib isu omapärast ja huvitavat keelt – viipekeelt – omandada, tasub teada mõnda olulist:

- Kasuta viipekeele juures žeste ja näoilmet nii palju kui võimalik. Kujuta ette, et esitad pantomiimi, kus tahad teistele midagi öelda (väljendada).
- Püüa rääkida selgelt ja korralikult, mitte kitsalt ja kiirelt. Karjumisel pole mingit mõtet, nagunii sellest pole abi. Nad on ju kurdid.
- Pimedas saab suhelda, kui su näole langeb valgus, siis saab sind näha. Kui tahad kurdilt vastust, siis vahetage kohad. See on küll vaevarikas, aga kasulik.

Toomas Sepp sai presidendilt kõrge riikliku autasu

Arnold Rüütel autasustas vabariigi aastapäeva puhul Eesti Punase Risti III klassi teenetemärgiga EKLVL presidenti Toomas Seppa, kes sai kõrge tunnustuse osaliseks kuulmispuuetega laste eest seismisel. Oleme meiega uhked ja soovime Toomasele palju õnne!

Triin Jõeveer

Triin on Tallinna Pedagoogikaülikooli I kursuse tudeng

KALENDERPLAAN 2003

Soome õppima!

MAI

	Viipekeele kursused	Rakveres
11.,25. 10.00	Viipekeele kursused	Viljandis Posti 10 kl

JUUNI

9.-14.	14.-18aastastele noortelaager	Soomes Pieksämäel
27.-29.	Perelaager	Rummusaares
27.-29.	Perelaager Soome KLV	Soomes

JUULI

2.-9.	Rahvusvaheline kurtide noortelaager?	Itaalias
2.-10.	Lastelaager	Järvamaal Rummusaares
13.-19.	Kurtide EM	Tallinnas
25.-27.	Implantaadilaste Seltsi suvepäevad	Rummusaares

AUGUST

4.-15.	Keelelaager	Rummusaares
21.-23.	Viipekeele kursused?	Tallinnas Ehte 7

SEPTEMBER

	Infolehe väljaandmine	
28.	Rahvusvaheline kurtide päev	

OKTOOBER

	Viipekeele kursused	
4.-5.	Mess "Laps 2003"	Tallinn

NOVEMBER

Viipekeele kursused

DETSEMBER

	Infolehe väljaandmine	
	Viipekeele kursused	
3.	Puuetega Inimeste Päev	
25.-30.	Keelelaager ?	Rummusaares

Tähelepanu, põhikooli lõpetanud kuulmispuudega noored!

Soome Helsingi Kool pakub võimalust minna õppima Soome alates **septembrist 2003 kuni juuni 2004** (kokku 10 kuud). Õppimiskohta võivad taotleda ka need põhiharidusega noored, kel kool lõpetatud varasematel aastatel.

Soomlased pakuvad tasuta õpet kuni **10-le Eesti noorele**. Eesti noorte grupiga läheb kaasa ka oma õpetaja Eestist.

Õppekavasse on planeeritud järgmised ained:

- eesti keel
- soome keel
- inglise keel
- viipekeel
- arvutiõpetus
- matemaatika
- lisaks mõningaid teisi aineid

Kogu õppimise eesmärgiks kuulmispuudega noorte ettevalmistamine edasisteks õpinguteks Eestis või Soomes, ametikoolis või keskkoolis.

Õpilased **majutatakse kõigi muugavustega ühiselamus**, mille eest igal lapsel tuleb maksta ~1000 EEK kuus. Ühte tuppä majutatakse 2-3 last. Lisaks tuleb ise maksta toidu eest (ise süüa teha, käia sööklas söömas, võtta Eestist toiduained kaasa...). Lõunasöök sööklas maksab ~60 EEK.

Püüame leida toetust majutuskulude katteks, toidu eest tuleb kindlasti ise maksta.

Kes oleks huvitatud sellisest õppimisvõimalusest, palun **kiiresti** ühendust võtta Airi Püssiga EKLVL kontoris.

Nottinghami Pediaatrilise Implantatsiooni Keskuse koordinaator Sue Archbold Eestis

Sue Archbold on aastaid töötanud kurtide laste õpetajana Nottinghamis, samuti oli ta pikka aega Suurbritannia kurtide laste õpetajate ühingu esimees. Praegu koordineerib ta Nottinghamis Inglismaa suurimat laste implantatsioonikeskust.

Sue Archboldi visiit leidis aset jaanuari lõpul. Ta külastas ka Tallinna Kurtide Kooli, kohtus juhtkonna ja

õpetajatega. Ta oli peaesinejaks EKLVL, Implantaadilaste seltsi ja Tartu Kõrvakliiniku juures töötava implantatsioonimeeskonna korraldatud seminaril, milles käsitleti kuulmispuudega laste rehabilitatsiooniprobleeme.

Nottinghamis on saanud implantaadi üle 400 erinevas vanuses lapse. Praegune suundumus on siiski, et implanteeritakse üha pisemaid lapsi.

Statistiliselt läheb ka ligi 90% alla 2aasta vanuselt implanteeritud lapsi tavakooli. Samas on kasvavaks gruppiks teismelised, kes on otsustanud pärast aastaid kuuldeaparaatide kasutamist saada implantaat. Eestis on praeguse seisuga 11 implantaadilast vanuses 2-10 aastat.

Epp Müil
epp.muil@neti.ee

Lastelaager kuulmispuuetega lastele

Aeg	Soovitav vanus	Tuusiku hind lapsele	Laagrikoht	Märkused
2.–10. juuli	7–18-aastased	Puhke- ja keelelaager 500 krooni	Rummusaare 30 kohta	Eribuss Tallinnast Rummusaarde ja tagasi
4.–15. august	7–18-aastased	Keele- ja puhkelaager 300 krooni * Eelisjärjekorras vene õppekeelega kuulmispuudega lapsed	Rummusaare 25 kohta	Eribuss Tallinnast ja Narvast Rummusaarde ja tagasi

Rummusaare Puhkekodu – Vetepere küla Albu vald Järvamaa (Vargamäelt 5,3 km). Tel/faks 038-59075 GSM 052-01428 Airi Püss

- Toitlustamine neli korda päevas
- Majutamine 3-6kohalistes tubades
- Lastega töötavad kogenud viipekeelt oskavad kuuljad ja kurdid kasvatajad

• Programmis palju huvitavat (matkad, ujumised, luuremängud, karneval, spordivõistlused, pallimängud, disko, missi-misteri valimised, lõkkeõhtu jne.)

Tasuda hiljemalt 14 päeva enne vahetuse algust. Laagrisse tulles esitada arstitõend.

Soovijatel palun täita ankeet ja saata hiljemalt 31. maiks k.a. aadressil:

10318 Tallinn Ehte 7 EKLVL või faksil 0 6 008 552 või e-mail eklvl@eklv.ee
Vajadusel anname teile toetuskirja või arve abi saamiseks tuusiku eest tasumisel.

Informatsiooni saab:

- tel/ faksil 0 600 552, eklvl@eklv.ee või GSM 052 01428 Airi Püss
- EKLVL koduleheküljelt www.eklv.ee

Perelaager

Eesti Kuulmispuuetega Laste Vanemate Liidu **laager peredele toimub 27.–29. juunil 2003. aastal** Järvamaal Albu vallas Vetepere külas EKLVL Rummusaare Puhkebaasis.

- Toitlustamine kolm korda päevas, töötab puhvet, loterii, kuuldeaparaadi patareide müük (9.-).
- Majutus 2–6kohalistes tubades, tuppa saab ühe lisakoha juurde panna, kui võtate ise madratsi ja magamiskoti kaasa. Samuti on võimalus ööbida telgis (võtke ise kaasa!). Majutuskohtade arv majades piiratud!
- Toimuvad spordivõistlused, meelelahutusüritused, rabamatk, sašlõkk, saun. Laupäeval vestlusringid erinevatel teemadel.

Reedel, 27.06.

- Kell 9.00 Pärnu Bussijaam – Vändra – Türi – Paide – Rummusaare kell 12.00
- Kell 9.00 Tartu Bussijaam – Põltsamaa – Mäo – Rummusaare kell 12.00
- Kell 10.00 Tallinn Balti Jaam – Rummusaare kell 12.00
- Kell 9.00 Narva Bussijaam – Sillamäe – Jõhvi – Kohtla-Järve – Rakvere – Rummusaare kell 12.00

Pühapäeval, 29.06. kell 14.00 sõidavad eribussid samadel marsruutidel tagasi.

31.maiks k.a.

- **Tasuda osavõtumaksud** (toit ja majutus) ettemaksuna EKLVL arveldusarvele nr. 221001115854 Hansapangas või EKLVL kontoris sularahas
- **Saata registreerimisleht** postiga (10318 Tallinn Ehte 7), faksiga (0-6008552; 0-6709531) või e-postiga (eklv@eklv.ee)

Kui vajate abi osavõtumaksu tasumiseks, siis anname Teile kirja sotsiaalabisse või firmadesse pöördumiseks.

Palun lapsi (ka 18-aastasi) ilma täiskasvanuta mitte saata, kuna see on pereüritus!

Perelaagri hinnakiri

	Osalustasu (toit)	Broneerin voodikohta majas (madrats, tekk, padi)	Voodipesu (lina, tekikott, padjapüür, käterätik)	Broneerin lisakoha majas oma kaasatoodud madratsil	Ööbin enda kaasatoodud telgis	Sõidan laagrisse ja tagasi eribussiga
Täiskasvanud	200 krooni	50 krooni	25 krooni	Tasuta	Tasuta	30 krooni
Lapsed, õpilased	100 krooni	50 krooni	25 krooni	Tasuta	Tasuta	15 krooni
Kuni 6-aastased (k.a) lapsed	Tasuta	50 krooni	25 krooni	Tasuta	Tasuta	Tasuta

Voodikohtade broneerimine registreerimisjärjekorra alusel. Kes hiljaks jääb, see telgis ööbib!

Tallinna Kurtide Kool sai kasutada kaubiku

27. jaanuaril kinkis Hertz Lease kaubamärgi esindaja Baltimaades AS Corporent Tallinna Kurtide Koolile aastaseks tasuta kasutamiseks KIA Pregio kaubiku. Kingitus on mõeldud hea tahte avaldusena seoses alanud Euroopa Puuetega Inimeste Aastaga.

Tallinna Kurtide Kool saab kaubikut kasutada majandusvedudeks, laste spordi-, huvi- ja suvelaagrite varustamisel ning pedagoogide ja kuulmispuuetega laste perede viipekeele laagrite korraldamisel. Samuti leiab kaubik kasutamist eeloleval suvel esmakordselt Eestis toimuva Euroopa Kur-

tide Kergejõustiku Meistrivõistluste korraldamisel (13.–19. juulil 2003). Kaubik on Tallinna Kurtide Kool kasutuses terve aasta.

Kaubikule kujundati suurelt logo viipemärgiga, mis tõlkes tähendab „olen su sõber” või „olen sinu jaoks avatud”. Samuti jäävad kaubikule ka sponseeriva firma nimi, kooli nimi ja puuetega inimeste aasta hüüdlause „Maailm meile kõigile”.

Hertz Lease'i kaubamärgi all on Eestis autode täisteenindusliisingut pakutud alates 2001. a detsembrist. Täna on liisingepinguid 250.

Soome perelaager Piispalas 27.–29. juunil

Möödunud aastal olid meie perelaagris külalisteks soome pered, nüüd oodatakse meiepoolset külaskäiku Soome Kuulmispuudega Laste Vanemate Liidu (KLVV) perelaagrisse, mis sel aastal korraldatakse Piispalas, Kesk-Soomes, Kivijärve ääres.

Kahjuks langeb selle laagri aeg kokku meie oma sellesuvised perelaagriga Rummusaares, kuid soovijad on teretunud ka Piispalas!

Soomlaste planeeritav laagritegevus on üsna sarnane sellega, mis on tuttav meie suvelaagritest: mitmesugused spordivõistlused ja -harrastamisvõimalused (ujumine, rannavolle, pallimängud, ronimisseinad, aeroobika, paadisõit jne), vestlusringid ning ühine jaanipäevajärgne nädalalõpuveetmine. Planeeritud on 150 osavõtjat, kellele on majutusvõimalusi nii 2-4 inimeste tubades kui suvemajakesetes. Laagri osavõtumaks (sisaldab majutuse ja toidu, kuid mitte söidukuluseid kohapeale) on täiskasvanutele 45–48 EUR/ööpäev. Telgimajutuse korral on hinnad märksa soodsamad. Suure tõenäosusega ei pea laste majutuse ja toitlustamise eest maksma, täpsemat infot saab lähiajal. Kes on Soome perelaagris osalemisest huvitatud, andke teada Airi Püssile EKLVL kontorisse.

2003. aasta on KLVV juubeliaasta – KLVV tähistab selle aasta detsembris oma asutamise 40. aastapäeva.

Kes ei ole tasunud liikmemaksu 25 krooni liikme kohta aastas, palun võimalusel tasuta ülekandega Hansapanka arvele 221001115854 EKLVL.

Möödunud aasta lõpul palusin kõigil, kes soovisid saada kasutatud arvuti, teatada mulle. Täna on õigeaegselt teatanutele arvutid kätte jagatud. Hilinenud soovijatest on tekkinud uus järjekord. Kahjuks ei ole praegu infot ühestki firmast, kes oma arvuteid ära annaks. Siit järelendus: palun lugege tähelepanelikult infolehte, et mitte maha magada teid huvitavaid pakkumisi!

Kes soovib osta vibreerivat äratuskella, palun teatage EKLVL kontorisse. Tellimused täidetakse detsembris.

Muutunud on e-posti aadress. Uus on eklvl@eklvl.ee
EKLVL telefon (0) 6008 551 lõpetab töötamise, jääb ainult üks telefon-faks (0) 6008 552

EKLVL

Ehte 7, Tallinn 10318

tel/faks (0) 6008 552
GSM 052 01 428

e-post: eklvl@eklvl.ee

www.eklvl.ee

arveldusarve Hansapangas 22 100 111 5854

Infoleht

Toimetus: Airi Püss, Külli Terras, Epp Müil

LASTELAAGRI ANKEET (täita iga lapse kohta eraldi)

Soovin saata lapse(d) lastelaagrisse
(märkida ristikestega)

02.-10.07. Rummusaare 500 kr
04.-15.08. Rummusaare 300 kr

Andmed lapse kohta:

Lapse ees- ja perekonnanimi _____

Sünniaeg _____

Elukoht, telefon _____

_____

Kus õppeasutuses õpib _____

Kroonilised tervisehäired _____

Muud erisooovid, iseärasused _____

_____

_____

Andmed vanemate kohta:

Ema nimi _____

Ema töökoht, amet, telefon _____

_____

Isa nimi _____

Isa töökoht, amet, telefon _____

_____

Soovin toetuskirja ametiasutustesse (asutuste nimetused)

_____

Vajan eritransporti Rummusaarde ja tagasi

Tallinnast Narvast Ei vaja

Ankeedi täitmise kuupäev _____

Vanema allkiri _____

PERELAAGRI REGISTREERIMISLEHT

Laagris osalejad	Vanus lastel	Broneerin voodikohta majas	Broneerin lisakoha majas oma kaasatoodud madratsil	Õöbin enda kaasatoodud telgis	Kasutan eribussi Mis peatusest?	Tulen kohale oma transpordiga
Täiskasvanute nimed						
Laste nimed						

Märgi ristiga Kas vajate toetuskirja ametiasutusele? ei jah
Kui jah, siis mis asutusele? _____ (täpne nimetus)

Laagris osalemiseks ja eribussi koha broneerimiseks saata registreerimisleht hiljemalt 31. maiks:
10318 Tallinn Ehte 7 EKLVL, faksil 0-6 008 552, 0-6 709 531 või e-postiga eklvl@online.ee

Kuupäev _____

Allkiri _____

Эстонское общество родителей детей с нарушением слуха (EKLVL) приглашает детей и молодежь 7-18 лет с нарушенным слухом в лагерь учить эстонский и проводить свободное время.

Лагерь состоится в Ярвамаа в уезде Альбу, селе Ветепере, доме отдыха Руммусааре 4.-15.08.2003 и 2.-9.07.2003.

Учим эстонский в общении.

• Каждый день будем заполнять лагерную книгу. Каждый ребенок записывает и рисует в лагерную книгу чему он научился.

Будут проводиться игры, спортивные соревнования, по вечерам дискотеки, карнавал, плавание и многое другое.

• Заказной автобус из Нарвы (4. и 15.08.) и Таллинна (2. и 9.07., 4. и 15.08.) привезет детей в лагерь и обратно.

• Воспитатели-учителя из Таллинской школы глухих детей, умеют общаться на языке жестов как на эстонском языке, так и на русском.

• Питание 4 раза в день, проживание в 3-6 местных комнатах, всё это стоит **300 ЕЕК или 500 ЕЕК.**

При желании посетить лагерь нужно заполнить анкету и отправить до **31.05.2003** по адресу: 10318 Tallinn Ehte 7 EKLVL или по факсу 0-6008552 или по электронной почте eklvl@eklv.ee

Дополнительную информацию можно получить www.eklv.ee тел. 0-6008552 и моб.тел. 052-01428

Airi Püss,

EKLVL исполнительный директор

АНКЕТА

Желаю отправить ребенка в лагерь

2.-9.07.2003 Руммусааре 500 ЕЕК

4.-15.08.2003 Руммусааре 300 ЕЕК

Данные ребенка

Фамилия, имя ребенка _____

Дата рождения _____

Адрес, телефон _____

Место учебы _____

Хронические заболевания _____

Другие пожелания, предостережения _____

Желаю письмо для получения мат. помощи по месту работы (название организации) _____

Данные родителей

Фамилия, имя матери _____

Место работы, телефон _____

Фамилия, имя отца _____

Место работы, телефон _____

Нуждаюсь в транспорте в лагерь и обратно из Нарвы из Таллинна не нужд.

Число _____

Подпись _____